

De opleiding en carrière van Klaas Kok

Klaas Kok is op 1 februari 1921 in Leens (Groningen) geboren als enig kind van Willem Kok en Aafje Groot.

Hij begon zijn opleiding aan de Rijks HBS in Groningen en rondde zijn opleiding af op de Rijks HBS in Appingedam. Hij vervolgde zijn studie op de Middelbare Technische School der Gemeente Groningen. In 1941 slaagde hij daar voor z'n eindexamen in de afdeling Werktuigbouwkunde.

Aansluitend ging hij in Haarlem aan de MTS aldaar een studie Vliegtuigbouw doen. Hij woonde er op kamers en liep stage bij vliegtuigbouwer Fokker in Amsterdam-Noord. In 1942 haalde hij zijn diploma.
(cijferlijsten van afgeronde studies zijn hieronder bijgevoegd)

Vanaf 1943 voerden de Nazi's in ons land officieel de gedwongen tewerkstelling in Duitsland in. Ook Klaas ontkwam niet aan deze zogenaamde Arbeitseinsatz. Van februari 1943 tot april 1945 heeft hij in in Konstanz gewerkt als technicus bij Schwarzwald-Flugzeugbau, een bouwer van voornamelijk zweefvliegtuigen. Nadat de gehele Siegfriedlinie (of Westwall) in maart 1945 in handen van de geallieerden was gevallen, en de zuidwest flank van Duitsland bezet werd, kon Klaas via Zwitserland, Frankrijk, en België weer terugkeren naar Nederland. Omdat een groot deel van Nederland nog niet bevrijd was moest hij eerst in Limburg in quarantaine. Daar ontmoette hij een jongen die bij de gortpellerij van Gebr. Laan in Wormer werkte. Samen reisden ze via Zwolle naar ouders van Klaas in Groningen.
(getuigschrift Schwarzwald-Flugzeugbau is bijgevoegd)

Door z'n kennis aan een oud-werknemer kreeg Klaas z'n eerste betaalde baan: bij 'Mercurius' voorheen Gebr. Laan, als assistent bedrijfsleider. Van december 1945 tot november 1957 bleef hij in Wormer werkzaam.
(contract van Mercurius is bijgevoegd)

In 1957 solliciteerde hij bij Cacao de Zaan. Daar wachtte een hoger salaris. Per 1 november ging Klaas daar aan de slag als chef tekenkamer. Maar al snel werd hij, door het onverwachts overlijden van z'n collega, chef van de technische dienst. In 1959 werd hij commandant van de Vrijwillige Brandweer van Cacao de Zaan. Hij zou commandant blijven tot 1 maart 1977. Hij is tot aan z'n pensionering in dienst gebleven van Cacao de Zaan.
(contract bij Cacao de Zaan en een interview in Zaanklok over z'n snelle promotie is toegevoegd)

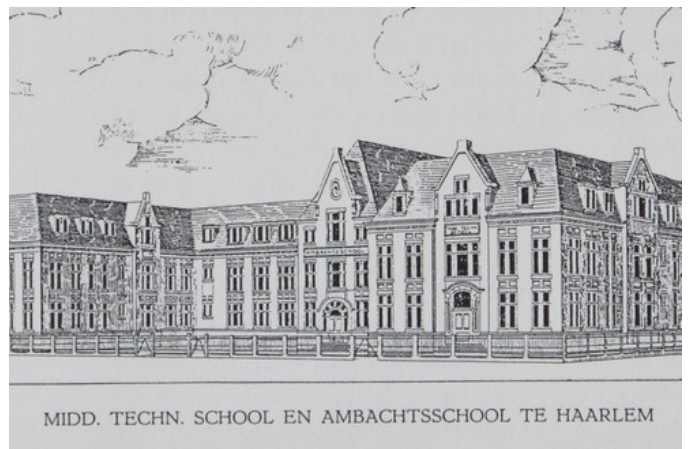
Klaas overleed op 74 jarige leeftijd op 30 april 1995.

Rijks Hogere Burgerschool in Groningen

Rijks Hogere Burgerschool in Appingedam

Ambachtsschool en MTS in Haarlem

Fokker fabriek in Amsterdam Noord

Afschrift.

Middelbare Technische School der Gemeente Groningen.

Lijst der Cijfers
van den leerling Klaas Kok, geboren 1 Februari
1921, te Leens. — behaald op het Eindexamen
in de Afdeling Werktuigbouwkunde, afgenomen
van 16 Juni t.e.m. 11 Juli 1941 en afgelegd ter
verkrijging van het getuigenschrift volgens
artikel 29 (1^e lid, 1^e alinea) der Nijverheids-
Onderwijswet.

Onderwijsvakken	in letters	in cijfers
Mechanica	negen	9
Duits	zes	6
Engels	acht	8
Boekhouden en administratie	acht	8
Staatsinrichting, staathuis- houdkunde, soc. wetgeving	negen	9
Technische warmteleer	tien	10
Hijswerktuigen	zeven	7
Stoomketels, stoommachines	zeven	7
Stoomturbines	negen	9
Verbrandingsmotoren	acht	8
Pompen, compressoren en Ventilatoren	zeven	7
Ys- en koelmachines	negen	9
Mechanische technologie	zeven	7
Electrotechniek	acht	8
Bouwkunde	acht	8
Tekenoefeningen werktuigbouw:	zeven	7
Tekenoefeningen staalconstruct:	zeven	7
Portefeuillecijfer	acht	8
Staalconstructies	zes	6
Chem.: technologie	acht	8

Groningen, 12 Juli 1941

De Directeur
w.g.

Afscript:

Middelbare Technische school te Haarlem. —
(Gesubsidieerd ingevolge de Nijverheids onderwijs wet.)
Voor Bouwkunde, Waterbouwkunde, —
Werktuigbouwkunde, Leepsbouwkunde, —
Electrotechniek en Vliegtuigbouwkunde.

Afdeling Vliegtuigbouwkunde.

Bindexamen 1942

Cijferlijst

voor den heer Klaas Kok. geboren te Leers 1 Febr. 1921.

<u>Algemene vakken.</u>		<u>Vervolg: Theor.: Techn. vakken.</u>	
Mechanica	9	Werktuigbouwk.: Pompen en	
Duits	—	Compressoren	—
Engels	—	Verbrandingsmotoren en vlieg-	
Boekhouden en Administratie	—	tuigmotoren	8
Staathuishoudkunde	—	Mechanische Technologie	8
		Electrotechniek en Radio techn:	7
<u>Theor.: Technische Vakken.</u>		<u>Practische vakken.</u>	
Vliegtuigbouwkunde	8	Ontw.: Vliegtuigbouwk. (Pins ex.)	
Constructieleer	8	a. Berekenen van vliegtuigen	8
Stromingsleer	9	b. Constructies	8
Instrumentenkunde	7	c. Ontwerp Instrumentenk:	6
Technische Warmteleer	—	Vliegtuigbouwk. tekenen (cursus)	7
		Werktuigbouwk. tekenen (cursus)	6
		Lich: Opvoeding	7

De candidaat is Gestraagd.

Haarlem, 18 Juli 1942

De directeur van de Middelbare
Technische school te Haarlem:

W.g.

Meeshaer.

- 1 = zeer slecht.
- 2 = slecht.
- 3 = zeer onvoldoende.
- 4 = onvoldoende.
- 5 = bijna voldoende.
- 6 = voldoende.
- 7 = ruim voldoende.
- 8 = goed.
- 9 = zeer goed.
- 10 = uitmuntend.

Schwarzwald-Flugzeugbau

G. m. b. H.

Geschäftsführung

17a

Konstanz 24.4.45

Postfach 154 / Fernruf 1500

588 GT/1

Z e u g n i s

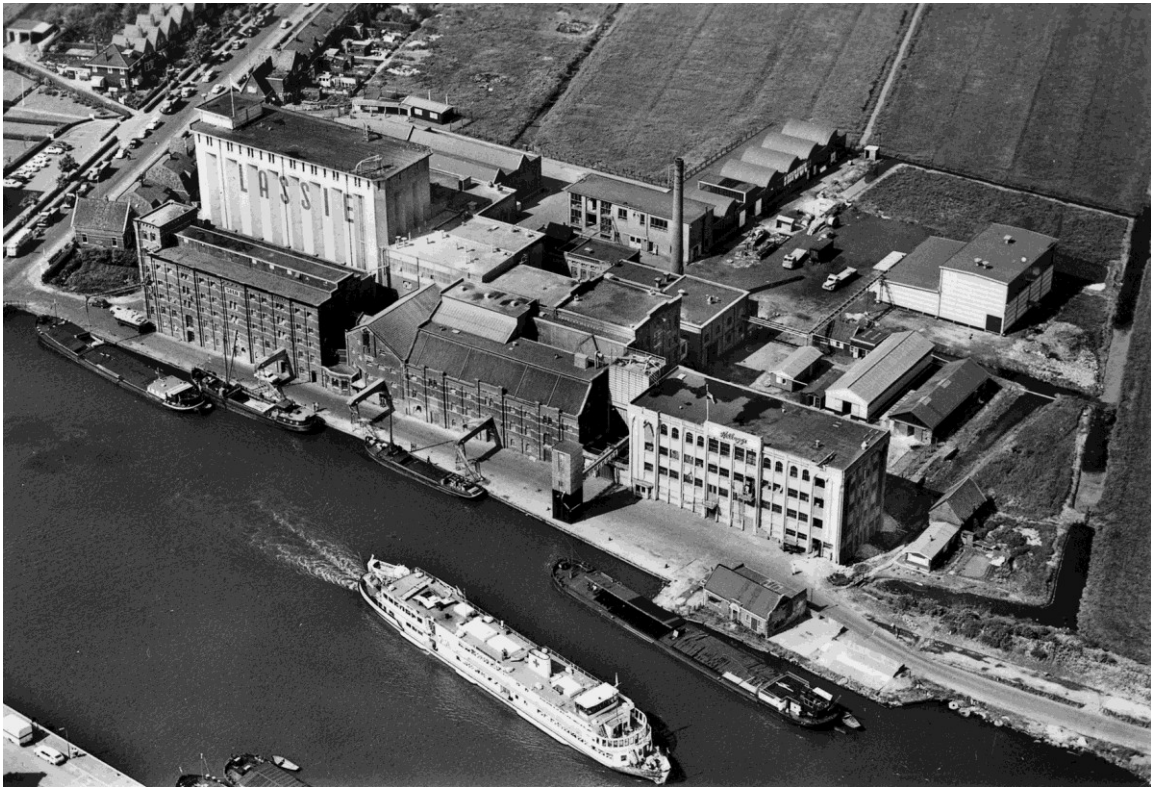
Herr Ing. Klaas Kok geb. 1.2.21 in Leens war vom 19.2.43 bis heute in unserem Konstruktionsbüro beschäftigt. Er wurde zunächst als Detail-Konstrukteur sowohl mit der Anfertigung von Entwürfen wie mit Werkstattzeichnungen aus dem Gebiet der Segelflugzeuge beschäftigt. Er hatte Gelegenheit, sich gute Kenntnisse sowohl in Holz- wie in Stahlrohr-Konstruktionen zu erwerben. Außer dieser Tätigkeit wurde er mit der Konstruktion von Vorrichtungen für die verschiedenartigsten Gebiete beschäftigt.

Herr Kok war ein fleißiger und gewissenhafter Mitarbeiter, dem wir für seine fernere Zukunft alles Gute wünschen.

SCHWARZWALD-FLUGZEUGBAU

G. m. b. H.

Assistent- bedrijfsleider - Pellerij Mercurius

Een expert op culinair gebied, Rie Steenbergen, heeft deze recepten voor ons samengesteld; zij geven steeds een goed resultaat.

Probeert U het eens en U zult tevreden zijn over de resultaten en bemerken hoe eenvoudig de bereiding er van is.

N.V. KONINKLIJKE PELLERIJ „MERCURIUS” - v/h GEBROEDERS LAAN

N.V. Koninklijke Pellerij „Mercurius”

voorheen Gebroeders Laan

GORT, HAVERMOUT EN RIJST.

Wormerveer,

Vrij van zegel ingevolge art.32, lid 2, Zegelwet jo.1637 y Burgerlijk Wetboek

ARBEIDSOVEREENKOMST.

De Ondergetekenden:

1. De N.V. Koninklijke Pellerij "Mercurius" v/h Gebr.Laan te Wormerveer,
hierna te noemen Gebr.Laan,

2. **Klaas Kok**

geboren, 1 Februari 1921

hierna te noemen **Kok**

IN AANMERKING NEMENDE:

dat **Kok** reeds sedert 17/12-¹⁹⁴⁵ bij Gebr.Laan in dienst is, ~~xxxxxxxxxxxx~~
~~xxx~~ en sedert als **assistent-bedrijfsleider werkzaam is.**

dat partijen het gewenscht achten de voorwaarden der tusschen hen bestaande
arbeidsovereenkomst nader vast te leggen,

Verklaren dat deze arbeidsovereenkomst is aangegaan op de navolgende voorwaar-
den:

Artikel 1.

Het salaris van **Kok** bedraagt **Fl.200,--** per maand, en wordt uit-
betaald op den laatsten van iederen maand.

De dienstbetrekking kan ten allen tijde worden opgezegd op een termijn van
minstens **twee** maanden tegen den eersten van een maand.

Artikel 2.

Kok verbindt zich de functie van **ass.bedr.1.** naar beste kunnen te
zullen vervullen, en al zijn vlijt en ijver in dienst van Gebr.Laan te stel-
len. **Kok** Verbindt zich gedurende den loop der dienstbetrekking voor
geen anderen werkgever werkzaam te zullen zijn, noch direct, noch indirect
en zich te zullen onthouden van het doen van zaken voor eigen rekening.

Artikel 3

Kok erkent, dat hem door de Gebr.Laan geheimhouding is opgelegd
van alle bijzonderheden haar bedrijf betreffende of daarmede verband houdende.

N.V. Koninklijke Pellerij „Mercurius” voorheen Gebroeders Laan

GORT, HAVERMOUT EN RIJST.

Wormerveer,

Het is **Kok** verboden, hetzij gedurende de dienstbetrekking, hetzij na beëindiging derzelve, op eenigerlei wijze aan derden direct of indirect, in welken vorm en in welker voege ook, eenige mededeeling te doen van of aangaande eenige bijzonderheden Gebr.Laan's bedrijf betreffende of daarmee verband houdende, op straffe van verbeurte aan Gebr.Laan van een dadelijk en ineens zonder sommatie of ingebrekestelling opeischbare boete groot **F. 1200,--** voor iedere overtreding. Overtreding van het in dit artikel bepaalde zal voor Gebr.Laan een dringende reden opleveren tot onmiddellijk ontslag van **Kok** onverminderd het recht van Gebr.Laan zich tot den Strafrechter te wenden, indien daartoe termen zijn.

Artikel 4.

Alle rechten, voortvloeiende uit uitvindingen welke voor het bedrijf van Gebr.Laan van belang zijn of kunnen zijn, en welke door **Kok** gedurende den loop dezer overeenkomst worden gedaan, zijn eigendom van Gebr.Laan. Het octrooi terzake van deze uitvindingen kan door Gebr.Laan worden aangevraagd. **Kok** verbindt zich om alle voor een octrooi verleening noodzakelijke medewerking te verlenen. Desgewenscht zal **Kok** er aan medewerken dat het octrooi wordt aangevraagd op zijn naam, of op naam van een derde, en vervolgens na verleening wordt overgedragen aan Gebr.Laan, of een door deze aan te wijzen derde, of wel, dat aan Gebr.Laan of een door deze aan te wijzen derde een licentie wordt verleend. Terzake van de gedane uitvindingen zal Gebr.Laan, indien de omstandigheden daartoe aanleiding geven, aan **Kok** een billijke vergoeding toekennen. Deze vergoeding zal door partijen zooveel mogelijk in onderling overleg worden vastgesteld.

Artikel 5.

Het is aan **Kok** verboden om gedurende een tijdvak van drie jaar na beëindiging dezer overeenkomst een betrekking te aanvaarden of in welken vorm ook werkzaam te zijn bij een onderneming die hetzelfde of een soortgelijk bedrijf uitoefent als Gebr.Laan, noch om een dergelijk bedrijf zelf te drijven of daarbij op eenigerlei wijze direct of indirect betrokken te zijn, zulks op straffe van verbeurte aan Gebr.Laan van een dadelijk en ineens zonder sommatie of ingebrekestelling opeischbare boete groot **Fl. 1200,--** voor iedere overtreding, of voor iederen dag waarop het begaan eener overtreding wordt geconstateerd, onverminderd het recht van Gebr.Laan om nakoming der bepaling, zoo noodig door middel van lijfswang of andere executiemiddelen, te vorderen.

N.V. Koninklijke Pellerij „Mercurius”
voorheen Gebroeders Laan
GORT, HAVERMOUT EN RIJST.

Wormerveer,

..II

Artikel 6.

De werktijden en vacanties, en al hetgeen verder in deze overeenkomst niet uitdrukkelijk is behandeld, zullen door partijen in gemeen overleg, en in overeenstemming met de bestaande gebruiken, worden geregeld.

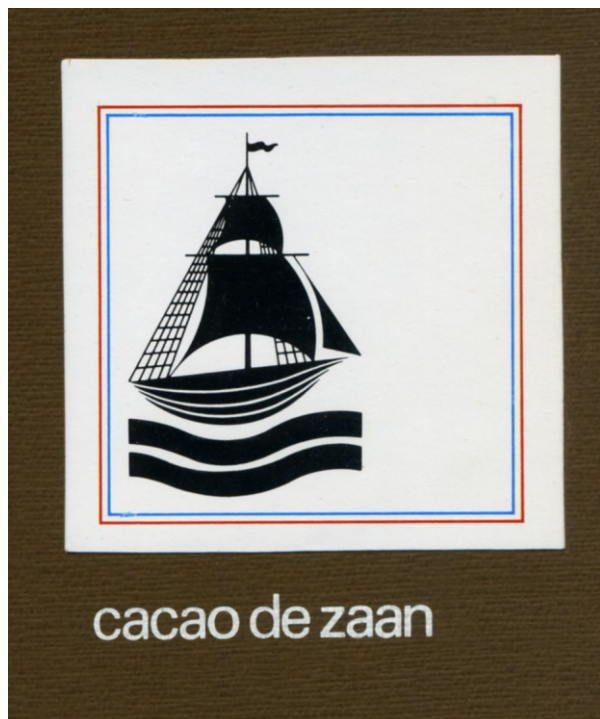
Aldus in tweevoud opgemaakt en overeengekomen te Wormerveer, 24 April 1946.

N.V. KONINKLIJKE PELLERIJ „MERCURIUS”
V/H GEBROEDERS LAAN

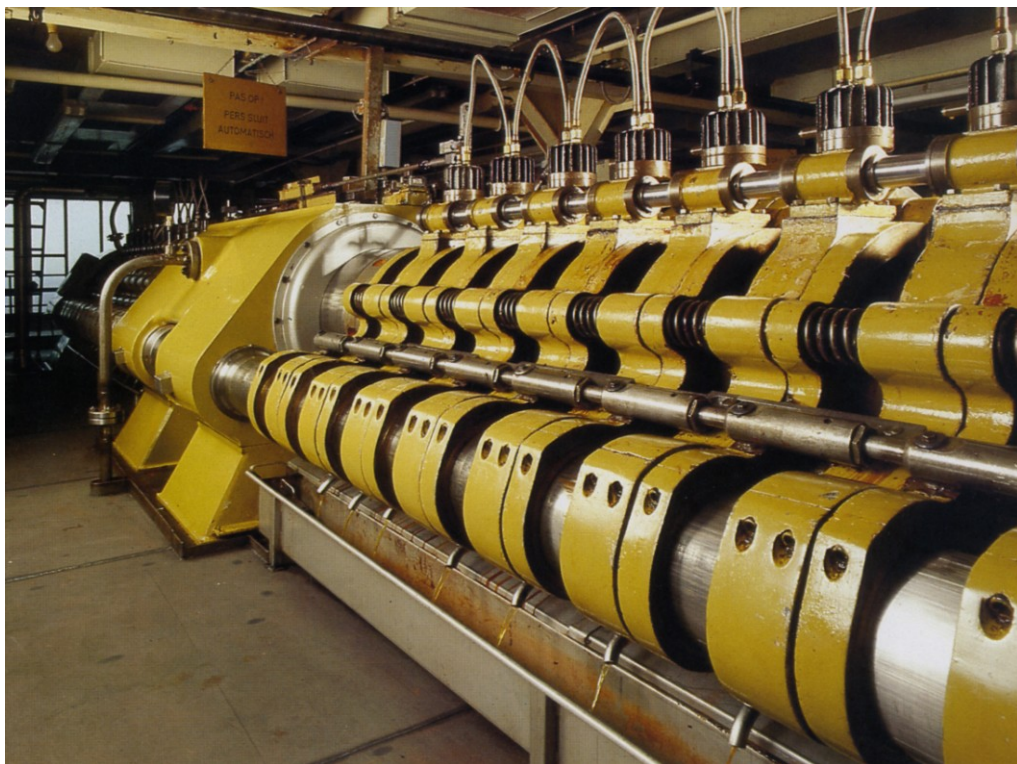
[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

N.V. Cacaofabriek De Zaan - Chef Tekenkamer / Chef Technische Dienst

Klaas Kok bij een chocoladewals - 24 maart 1986

N.V. CACAOFABRIEK DE ZAAAN

Telegramadres : Zaan-Koogzaandijk, Tel. Zaandam (K 2980) 82451
Codes : A.B.C. 5th & 6th Ed., Bentley's, Liebers,
Acme Commodity and Phrase Code, Acme Supplement
Telex 82521, Postbus 2

Dir. DrvBr/Hk

De Heer K. Kok,
Nieuwe Weg 106,

WORMER.

KOOG-ZAANDIJK 3 augustus 1957.

Holland

Mijnheer,

Hierdoor bevestigen wij ons onderhoud d. d. 31 juli jl., alsmede ons telefoongesprek d. d. 2 augustus jl., waarbij overeengekomen werd, dat U per 1 november 1957 in onze dienst zult treden, aanvankelijk als chef tekenkamer, daarna op een nog nader te bepalen datum omstreeks 1 juli 1959 als chef van de technische dienst.

Uw werkzaamheden zult U verrichten onder leiding van onze Directeur Dr. H. van Brederode. Naast Uw taak op technisch-organisatorisch gebied overeenkomstig de eisen daaraan bij een moderne - aan ons bedrijf aangepaste - bedrijfsvoering te stellen, zult U vooral ook aandacht dienen te besteden aan het onderhouden van goede betrekkingen in het personele vlak.

Uw salaris zal f 10 000 per jaar bedragen.

Uw vakantie is vastgesteld op 3 weken per jaar.

Verder delen wij U mede, dat wij ons volledige vrijheid van handelen voorbehouden om te beslissen of U op enigerlei wijze delen van Uw werk zult mogen publiceren.

U zult opgenomen worden in onze pensioenstichting, het Jan Huysman Wz. Fonds, volgens de bepalingen van statuten en reglementen. Wij verzoeken U, Uw trouwboekje aan ons toe te sturen opdat wij de verzekering van het weduwen- en wezenpensioen met de verzekeringsmaatschappij voor 1 november a. s. in orde kunnen maken. Verder zult U deelnemen in de collectieve ziekenhuiskosten verzekering, waarvan 25% van de premie voor onze rekening komt. Het restant zal op Uw salaris in mindering gebracht worden.

N. V. CACAOFABRIEK DE ZAA

Bijlage.

Gesprek met de heer K. KOK

Als alles goed gegaan was, zou de heer van Braam in de loop van 1959 met pensioen gegaan zijn: de heer K. Kok zou hem dan normaal zijn opgevolgd als chef van de Technische Dienst. Het plotseling overlijden van onze geziene technische chef heeft dat alles veranderd. Zijn plaats moest onmiddellijk worden ingenomen door de heer Kok, die nu dus, als opvolger van de heer van Braam, chef van de technische dienst van CACAO DE ZAAN is.

De redactie van De Zaanklok heeft de heer Kok opgezocht in zijn kantoor en een gesprek met hem gevoerd, waarin de nieuwe Technische Chef zijn inzichten en gedachten ontvouwde. Hij gaf ons toestemming een overzicht van dit gesprek in De Zaanklok te publiceren.

De heer Klaas Kok is 37 jaar oud. Hij is van geboorte een Groninger (uit Leens), en dat is hem aan te zien. Hij bezocht de Middelbaar Technische School waar hij werktuigkunde, bouwkunde en vliegtuigbouwkunde studeerde.

Hij zette zijn studie voort tot zijn 21ste jaar. Het was oorlog geworden, het jaar 1942. De Duitsers begonnen hun razzia's op jonge mannen en de jeugdige Klaas Kok dook onder. Een tijd lang ging alles goed, tenslotte werd hij toch opgepikt en naar Duitsland getransporteerd.

Na de bevrijding kwam hij weer naar Holland en in september 1945 maakte hij kennis met de haver-moutfabrieken van Gebr. Laan in Wormerveer, die een tekenaar zochten. De heer Kok kwam er in dienst. Zij bedoeling was: tijdelijk, maar hij bleef er hangen. Het werk beviel hem en hij maakte snel promotie. Hij werd al snel assistent van de technische chef, en daarna zelf technisch chef. En vervolgens kreeg hij enkele eervolle opdrachten: hij werd naar het buitenland gestuurd om onderzoekswerk te verrichten, in verband met de oprichting van nieuwe fabrieken. Zo vertoefde hij een tijdlang in Engeland, waar hij de bouw van een gortpellerij leidde.

Gezin

Inmiddels was de situatie voor de heer Klaas Kok aanzienlijk veranderd. Hij was getrouwd en had kinderen gekregen (hij heeft nu 3 dochters en 1 zoon). In het najaar van 1957 las hij de advertentie van CACAO DE ZAAN, waarin gezocht werd naar een goed opgeleide en ervaren kracht, die binnen afzienbare tijd de chef van de technische dienst zou kunnen opvolgen. De heer Kok overlegde de zaak met zijn vrouw, solliciteerde en werd aangenomen.

Op 1 november 1957 kwam de heer Kok in dienst van CACAO DE ZAAN. Zijn eerste officiële functie was chef van de tekenkamer en in de maanden die volgden dook de nieuwe man van de technische staf diep in de problemen van CACAO DE ZAAN, die al spoedig geen geheimen meer voor hem hadden. De plotselinge dood van Van Braam versnelde de gebeurtenissen en zo werd de heer K. Kok, spoediger dan hij gewenst had, Chef van de Technische Dienst.

Inzichten

„Ja, natuurlijk had ik duizendmaal liever gehad, dat alles was gegaan zoals bij mijn aanstelling was afgesproken”, zegt de heer Kok. „Maar de feiten zijn nu eenmaal niet anders. Aan de andere kant heb ik me voldoende kunnen voorbereiden op mijn taak, en ik sta er niet meer vreemd tegenover.

Hoe ik mijn werk als chef van de technische dienst zie? Daarop kan ik niet in twee woorden antwoorden. Ik kan wel een idee geven, hoe ik de taakverdeling zie.

De staf van de technische dienst wordt geconfronteerd met twee grote taken. Allereerst is daar de dagelijkse gang van zaken in ons bedrijf, het onderhoud en de reparatiewerkzaamheden. Kortom alles, wat nodig is om ons bedrijf soepel en efficiënt te laten lopen. Met deze taak zal ik mij niet direkt ophouden; hij komt voornamelijk op de

schouders van mijn medewerker de heer Freek de Vries, een man, waarvan ik in het afgelopen jaar veel heb geleerd.

Naast deze dagelijkse gang van zaken zijn daar de plannen op langere termijn. CACAO DE ZAAN is een levend, groeiend bedrijf, en haar uitbreiding stelt telkens nieuwe problemen. Daarmede zal ik mij hoofdzakelijk bezighouden, uiteraard in nauw overleg met de heer Freek de Vries.

Het is immers een feit, dat onze directie tal van plannen heeft ten aanzien van uitbreiding en vernieuwing, en er staan nog heel wat projecten op stapel. De voorbereiding en uitvoering daarvan zal wel het leeuwendeel van mijn aandacht opeisen.

Werksfeer

Maar naast al deze dingen is er nog een ander punt van overheersend belang, een punt, waaraan ik bijzonder veel aandacht zal geven. Dat is het streven naar een zo efficiënt mogelijke organisatie en een zo perfect mogelijke gang van zaken in de Technische Dienst.

Toen ik bij CACAO DE ZAAN kwam, vond ik de gang van zaken in de Technische Dienst in goede orde, dank zij het werk van de heer Van Braam, de heer De Vries en de bazen en voorlieden en werkers in ons bedrijf. En hoewel ik dus steeds naar vervolmaking zal streven, zullen er in grote lijnen geen veranderingen in de organisatie

van de „Technische Dienst” worden aangebracht. Ik zou echter graag nog iets anders opmerken. Als ik spreek over „goede gang van zaken in de Technische Dienst”, bedoel ik niet alleen dat de T.D.-mensen bekwame vaklieden moeten zijn. Een andere factor vind ik van even groot belang, en dat is de geest in onze Technische Dienst. Vakmanschap alleen is niet voldoende; we moeten mensen hebben, die bovendien de gemeenschap van hun werk goed begrijpen, die inzien dat hun eigen belang en het belang van ons bedrijf in hoge mate samenvallen.

Tenslotte”, aldus de heer Klaas Kok in zijn gesprek met de Zaanklok, „zou ik graag nog een opmerking van persoonlijke aard maken. Ik werk hier nu ruim een jaar, ik werk samen met mensen die vaak jaren, soms een tiental jaren of nog langer hebben samengewerkt met de heer Van Braam. Ze zijn in die tijd met zijn stijl vertrouwd geraakt en nu hebben ze plotseling te maken met een andere man, die natuurlijk ook een andere stijl heeft.

Ik hoop van harte, dat al mijn medewerkers van de Technische Dienst mij met vertrouwen tegemoet zullen treden; zij kunnen er op rekenen, dat hun belangen, vaktechnisch maar ook menselijk, mij bijzonder ter harte gaan. In de tijd die komen gaat zullen wij elkaar goed leren kennen en, daar ben ik zeker van, als mens tegenover mens leren waarderen.”